

STUDIJSKA ZNICA
VIA GEPPA 9
TRIESTE 312

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Na občinskih volitvah v Trstu

Volimo za obrambo demokratičnih svoboščin

V tržaško občino mora priti demokracija. V interesu Trsta je treba spreminiti smer. Občina mora postati živi izraz enotnosti Tržčanov. Brez spoštovanja pravic slovenskega prebivalstva ni demokracije. Ščuvanje k šovinističnemu sovraštvu, protislovenski izgredi, diskriminacije so nevarnost za Trst, zastrupljajo njegovo ozračje, ovirajo enotnost Tržčanov v borbi za bodočnost mesta.

Tako je pravilno poudarjeno v volivnem programu naše Partije. Toda demokristjani, ki se s podporo svojih priskledniških strank in gibanj, že več kot trinaest let lastijo monopola nad tržaško občinsko upravo, niso tega mnenja. Da nimajo namena odpreti vrata demokraciji in spreminiti smeri: da ne kažejo nobene volje do spoštovanja pravic slovenskega prebivalstva, do odprave čišvanja k šovinističnemu sovraštvu, do onemogočanja protislovenskih izredov, do prenehanja diskriminacij, so v vseh teh letih neštokrat dokazali in potrjujejo z lastnimi dejanji tudi danes. Dolga bi bila vrsta naštevanih teh dejanj, predolga, da bi jih na tem mestu lahko opisali. Zato se bomo tu dotaknili samo problema demokracije in demokratičnih svoboščin.

Že v začetku sedanje volivne kampanje so oblasti prepovedale vsa volivna zborovanja pred sedežem županstva na tržaškem glavnem trgu. Do podobnega primera ni še nikoli prišlo v nobenem italijanskem mestu. V prejšnjih volivnih kampanjah so na omenjenem trgu prepovedovali samo slovenski govor, letos pa so šli še dalje in so enostavno prepovedali vse govore — torej tudi italijanske — zaradi česar je resnost prepovedi še hujša. Do te prepovedi na prav gotovo ni prišlo na ljubo Slovincem. To mora biti jasno. Po drugi strani, pa je prav ta prepoved argument, ki pride zelo prav vsem šovinistom in fašistom za napade proti Slovincem. In prav zaradi tega je resnost prepovedi še hujša. Ne smemo prezreti tudi dejstva, da je do te prepovedi prišlo za časa vladanja levega centra, ki ga podpira tudi Italijanska socialistična stranka!

Omejevanje demokratičnih svoboščin, ki ima svoj najnovejši konkreten izraz prav v prepovedi volivnih zborovanj na tržaškem glavnem trgu nas opozarja, da je borba za demokracijo, še posebno v Trstu, nujno treba okrepiti. Obenem

pa to omejevanje demokratičnih svoboščin resno svari volivce pred nadaljnji nevarnostmi. In sedanje občinske volitve v Trstu dajejo volivcem zelo učinkovito orožje tudi za borbo proti omejevanju demokratičnih svoboščin. To orožje je volivni glas. Oddati glas demokristjanski listi in listam strank, ki jo podpirajo, v številki št. 10, katerih predstavnik v tržaškem občinskem svetu sta vselej podpirala nedemokratično klerikalno vodstvo, bi pomenilo glasovati proti demokraciji.

Komunistična partija se je vselej in v vseh okoliščinah dosledno borila za spoštovanje demokracije in za pravice Slovincem še posebej, zato je vredna zaupanja vseh demokratičnih tržaških volivcev, Italijanov in Slovincem. Voliti za komuniste pomeni podkrepiti borbo za demokracijo!

Malaria v Indoneziji

V Indoneziji so se lotili reševanja velikega načrta za odpravo malarije. Doslej so nekatera področja dežele že popolnoma očistili nosilcev te bolezni. Dobre rezultate so dosegli tudi pri zdravljenju gobavosti. Od leta 1955 so pregledali okrog 2 in pol milijona oseb, za katere so menili, da so okužene s to boleznijo. Ugotovili so 28.000 primerov gobavosti.

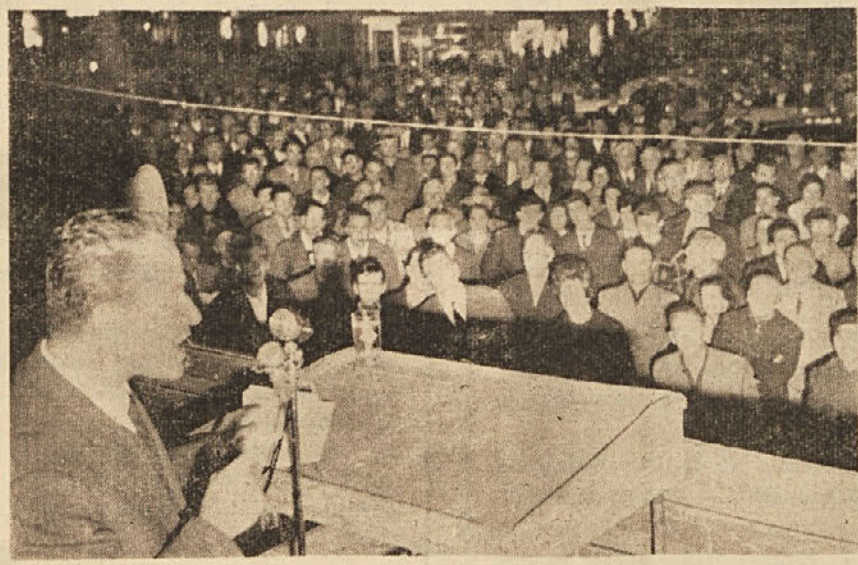

Volivna zborovanja

Sobota, 20. oktobra
ob 17. uri:
Trg Cavana
poslanec LI CAUSI
in inž. ANTONINO CUFFARO
ob 11,30:
pred Tovarno strojev
PAOLO SEMA

Nedelja, 31. oktobra
ob 11. uri:
Bane
MARIJ GRBEC
ob 10. uri:
Trg Sv. Antona
poslanec GIANQUINTO
Trg Gioberti
poslanec VIDALI
Trg Tra i Rivi
PAOLO SEMA
Trstenik
VERA ŽUZEK
Trebče
FRANC GOMBAC
ob 16. uri:

Lonjer
Dr. KAREL SIŠKOVIC
ob 17. uri:
Sv. Križ
(Ljudski dom)
poslanec VIDALI

Preteklo nedeljo zvečer je govoril na Goldonijevem trgu v Trstu poslanec Ingrao, član vodstva KPI. Za njegov govor je vladalo veliko zanimanje. Na trgu se je zbrala velika množica poslušavcev. Glavni problem, ki ga je obravnaval govornik je bil problem miru in mirnega sožitja, ki je zlasti za Trst izrednega pomena. Tržaška luka more vršiti svoje poslanstvo posredovavca med Vzhodom in Zahodom, med Jadranom in Podonavjem samo v miru in mednarodnem sodelovanju. KPI se bori za politiko miru in prijateljskega sodelovanja z vsemi državami in narodi, tako je poudaril govornik, zato pomeni glas za KPI tudi na bližnjih občinskih volitvah v Trstu, glas za napredek politike miru in mednarodnega sodelovanja, glas za gotov razvoj Trsta, njegovega gospodarstva in zlasti njegove pristaniške dejavnosti

Klevetam nihče ne verjame

(Povzeto iz revije „Rinascita“)

Razne sekcije in člani KPI od časa do časa prejema brošure, katerih vsebina je v kričečem protislovju s stališči naše partije. Tovariš Togliatti je smatral za potrebno, da javno spregovori o teh brošurah. V zadnji številki partijskega politično-ideološkega tednika «Rinascita» je priobčil članek, ki ga na tem mestu povzemamo.

Z vneto, ki je vredna, da bi posvetili koristnejši dejavnosti za našo stvar, se od časa do časa organizira s sredstvi albanske delavske partije in morda albanske države, širjenje brošur v naših sekcijah in med člani naše partije. Stališča, ki jih propagirajo te brošure so v ostri polemiki s stališči naše, sovske in drugih partij. Govorili smo o polemiki. V resnici je težko imenovati polemika to kar vsebuje omenjena pisarija. Polemika, zlasti če se vrši v okviru delavskega gibanja, bi morala vselej izhajati iz točne dokumentacije stališč, ki se jih hoče izpodbijati. Ni izključeno, da pride med spodbijanjem stališč drugih in v obrambi lastnih stališč, tudi do živahnega tona. Nima pa nič skupnega z živahnostjo tisto, kar bi jaz imenoval katederska insolenca, to je niz ponavljajočih se vedno enakih fraz, brez vsake resne argumentacije in brez vsake prepričevalne sile

Toda, ali je mogoče, da voditelji albanske delavske partije mislijo, da je nadomestilo argumentacije z nizom insolenc, moč prispevati napredovanju delavskega in komunističnega gibanja pri poznavanju svojih sedanjih nalog? Je mogoče, da oni popolnoma ignorirajo kako si mi, v mejah svojih sposobnosti, seveda, prizadevamo vzgajati partijo in delavce v iskanju resnice, v preučevanju, v argumentacijah in v resni diskusiji? Ali res oni lahko mislijo, da bi nadomestitev naših metod dela s puhlim ponavljanjem njihovih fraz in žalitev, bila v korist gibanja?

Vzemimo za primer običajno stereotipno definicijo Zveze komunistov Jugoslavije: «kriminalna Titova klika», «agencija imperialistov» itd. itd., ki se v omenjenih spiskih zelo pogostoma ponavlja. Kakšen smisel in kakšno vrednost imajo te definicije razen žalitve? Kaj je današnja Jugoslavija: socialistična država, država ki stopa v socializem, ali država, ki je ponovno padla pod oblast skupine reacionarjev, hlapcev kapitalizma, ki imajo namen restavrirati buržoazni režim? Vaše žalitve ne dokazujejo ničesar, ne potrjujejo ničesar in ne prepričujejo nikogar. Vzemite dejstva brez izkrivljanj in diskutirajte o njih. Sedaj je na osnovi dejstev absurdno in celo smešno negirati, da Jugoslavija ni buržoazna država, marveč država, ki se giblje na liniji socialističnega razvoja, in tisti, ki jo vodijo, si prizadevajo napredovati po tej liniji.

Toda jugoslovanski voditelji imajo program, ki se ne ujema s programom drugih komunističnih partij! To vemo; to je za nas predmet predgovorov in debat, toda pazimo, da ne bi zaradi teh razlik začeli z žalitvami in izobčenji. Jugoslovanski tovariši verjetno nimajo prav v nekaterih svojih presojanjih; skušajmo zato priti stvari do dna, do zmote, ki

po našem mnenju obstaja, in to zmoto pravilno oceniti. To je danes važno. Z zmerjanjem ni mogoče narediti nobenega koraka naprej. Nasprotno, to onemogoča tisto recipročno razumevanje, ki bi moralo biti, posebno danes, prva podlaga za enotnost in solidarnost delavskega in komunističnega gibanja, tudi v primeru, da obstajajo razlike.

Toda problem je globlji, zato je treba imeti pogum, da odkrito priznamo njegov obstoj. Problem je v tem, da velikanski in naraščajoči kompleks današnjega razvoja socializma in tudi kapitalizma in torej tudi kompleksnost delavskega gibanja in mednarodnega položaja ne dovoljuje, da bi se naloge posameznih področij delavskega in komunističnega gibanja zoževale na eno samo shemo in da bi tisti, ki ne ponavljajo iste pesmi bil označen kot bedak ali izdajavec. Ne smemo pozabiti, da so položaj, kolikor se tiče komunističnega gibanja in Jugoslavije še posebej, zelo komplicirale velike napake, ki so bile storjene.

Vzemimo dve komunistični partiji različnih dežel ne glede na to če sta na oblasti ali ne. Prav gotovo bomo našli razlike v njihovih političnih akcijah in v njihovih orientacijah. Kdo naj bi zahteval, da bi bila n. pr. politika komunistov v Indoneziji v kolikor se tiče napredovanja na poti v socializem, enaka oni, ki jo vodijo kitajski komunisti? Toda tu gre še za kaj drugega. Danes se pri analiziranju delavskega gibanja postavljajo novi problemi, ki izhajajo bodisi iz napredovanja socialističnih dežel, bodisi zaradi razvoja kapitalizma. Postavljajo se povsem drugačni problemi kot v preteklosti. Danes ni mogoče pričakovati, da bi bili že od prvega trenutka in na vsem svetu vsi soglasni pri presojanju in reševanju obstoječih problemov. Zato je potrebno kolektivno raziskovanje, na osnovi izkušenj raznih dežel. To raziskovanje pa zahteva svobodno izmenjavo različnih mnenj. Kako naj pridemo do tega in torej kako naj napreduje razvoj marksističnega nauka in konkretne borbe za socializem, če začnemo z izobčenji in z enostavnim proglaševanjem «za kliko v službi imperializma» tistega, ki ne soglaša z nami, ki ne prevzema naših formul, tistega, ki je bil zaradi dogodkov prisiljen iskati novo pot in ki se trudi, da napreduje poznavajoč stvarnost, ki ga obdaja ter v prizadevanju da bi dosegel njeno spremenitev? S tem ni rečeno, da je treba priti do popuščanja in do pristopanja k stališčem, ki so drugačna od naših.

Toda že sama borba proti takšnim stališčem ne more biti učinkovita, ne veljavna, če ne temelji na resnem kolektivnem raziskavanju, na resni debati in tudi na resnem in prepričevalnem dokazovanju resnice in zmote.

Problem ni postranskega pomena. Nasprotno, ta problem je bistvenega in življenjskega pomena za razvoj in napredek komunističnega gibanja na vsem svetu. Zato je bilo vredno baviti se z njim, četudi izhajajoč iz preučevanja nekaterih spiskov, ki so brez pomena in brez vsake vrednosti.

Za zaščito pravic Slovencev v tržaški občini in v vsej deželi za demokratične svoboščine za gospodarski razvoj in avtonomijo dajte svoj glas komunistični listi!

Slovinci!

Vaš glas za Komunistično partijo je odločilnega pomena v borbi za uveljavitev narodnih pravic, ki jih predvidevajo ustavna določila in mednarodni sporazumi, katerih pa ne izvaja Krščanska demokracija, ki se ob podpori svojih zaveznikov, med katere spadajo tudi independentisti in slovenski liparji, že več kot trinajst let lasti monopola nad tržaško občinsko upravo.

Ne verjemite vabljivim geslom, ki jih širijo politiki, ki se zbirajo okrog Lipe. Pomnite, da je dosedanji predstavnik Lipe v tržaškem občinskem svetu vedno podpiral politiko demokristjanskega vodstva, ki je vselej nasprotovalo uveljavljanju naših zakonitih pravic!

Liparski voditelji skušajo uvrščati v isto raven fašiste in komuniste. Pri tem ne razlikujejo tistih, ki so povzročili toliko gorja in nepopravljive škode slovenskemu in vsemu demokratičnemu ljudstvu od tistih, ki so se junaško borili za svobodo in so v tej borbi utrpeli toliko žrtev. Tako stališče slovenskih liparjev je ne le zelo žaljivo za Slovence, ki v veliki večini sledijo komunistom, temveč je tudi zelo nevarno.

Za Komunistično partijo so narodne pravice Slovencev načelnega pomena. Zato je tudi v njenem programu za občinske volitve v Trstu poglavje, ki se tiče narodnih pravic Slovencev med poglavitnimi poglavji. Komunisti stojimo odločno na stališču, da je priznanje pravic Slovencev dolžnost italijanske demokracije in to ne le pred Slovenci temveč pred vsemi državljani.

Komunistična partija Italije se je že od svojega nastanka borila za pravice Slovencev, ki žive v mejah italijanske države. V naši deželi je bila KPI vselej italijansko-slovenska partija. V njenih vrstah so bili veliki borci za naše pravice: Srebrnič, Tomažič in številni drugi. V borbi proti fašizmu so se italijanski in slovenski tovariši skupno bojevali in mnogi izmed njih so žrtvovali svoje življenje v tem skupnem boju. Zato je bratstvo med Italijani in Slovenci nezrušljivo!

Komunistična partija zagovarja načelo, da morajo Slovenci v Italiji uživati vse državljske pravice in biti deležni popolne enakopravnosti. Komunisti nasprotujemo vsaki narodni asimilaciji. V dokumentu, ki ga je maja 1961 objavilo osrednje vodstvo naše partije je med drugim poudarjeno, da se mora raznarodovanju slovenskih krajev in Slovencev napraviti konec, doseči ustrezne zakonske odredbe, ki naj omogočijo Slovincem, ki to žele, vrnitev prvotne oblike priimkov, ki so bili nasilno spateni za časa fašizma; vrniti prvotna imena krajev, ki so povečini ali kompaktno slovenski ter zagotoviti dvojezične napise.

V istem dokumentu je nadalje poudarjeno, da se mora prepovedati kakršna koli oblika netenja šovinistične mrznje in vključiti v šolske programe objektivna razlaga zgodovine fašizma in vsega kar je storil proti slovenskemu narodu; da mora borba za pravice Slovencev težiti na tem, da odstrani vsako oviro, ki se postavlja na pot našemu razvoju na vseh področjih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, s perspektivami, ki ne smejo omejevati našega razvoja v zaprtem krogu, temveč s perspektivo svobodne uveljavitve naše narodne skupnosti v okviru italijanske demokratične države.

Zato je treba zavrniti politiko demokristjanov, ki ovirajo naš narodni razvoj z namenom, da bi naša narodna skupnost izginila v več ali manj bližnji prihodnosti.

Znana stvar je, da se demokristjani ob volitvah spomnijo tudi Slovencev in nam obljublajo marsikaj. Toda prav tako znana stvar je, da po volitvah popolnoma pozabijo na dane obljube. Demokristjani govorijo o mirnem sožitju toda prav oni so v največji meri krivi, da se ne izvaja ustava v celoti in ne določila londonskega sporazuma.

Tudi med nedavno razpravo o deželni statutu Julijske krajine-Furlanije so se demokristjanski poslanci zoperstavili sprejemu členov, ki govorijo o pravicah slovenske manjšine. S tem so se znašli na skoro enakih pozicijah kot liberalci, monarhisti in fašisti.

Krščanska demokracija v Trstu, ki si lasti monopol v občinski in pokrajinski upravi, se ne neho protivi priznanju pravic Slovencev, odklanja nam pravico do posluževanja našega jezika v javnih uradih, do postavitve dvojezičnih napisov, namestitve uradnikov, ki obvladajo tudi slovenski jezik itd. itd.

Demokristjanom je povsod slovenska beseda trn v peti. Zato so tudi vselej nastopili proti slovenskemu govoru na tržaškem Velikem trgu.

Vse to naj pomnijo Slovenci, ko gredo na volitve!

Zato: nobenega glasu tistim, ki nam odrekajo zakonite pravice!

Zato, Slovenke in Slovenci, oddajte kompaktno svoj glas listi in kandidatom Komunistične partije!

V interesu Trsta treba spremeniti smer. Na občino mora vstopiti demokracija brez nagobčnikov. Občina mora postati živi izraz enotnosti vseh Tržačanov.

Komunisti pozivajo Tržačane, naj tudi z glasovi 11.-12. novembra izrazijo zahtevo po miru, naj se združijo za:

- prenehanje vseh jedrskih poskusov in nadzorovano splošno razorožitev;
- prepoved tujih vojaških in raketnih oporišč v državi in deželi;
- pospešitev izmenjav s socialističnimi in nevtralnimi deželami; politiko prijateljstva s soslednimi deželami.

Brez spoštovanja pravic slovenskega prebivalstva ne more biti demokracija. Ščuvanje k šovinističnemu sovraštvu, protislovenski izgredi, diskriminacija so nevarnost za Trst, zastrupljajo njegovo ozračje, ovirajo enotnost Tržačanov za bodočnost mesta.

Komunistična partija bo predložila parlamentu zakonski osnutek o pravicah slovenske manjšine, bo nadaljevala boj v občinskem svetu, v pokrajini, v bodočem deželni zboru zato, da se

Slovincem zajamči svoboden razvoj na vseh področjih političnega, gospodarskega, družbenega in kulturnega življenja z uresničenjem določb posebnega statuta, priloženega k spomenici o soglasju (londonski sporazum), in s spoštovanjem ustavnih načel tudi s strani tržaške občine, ki se je odlikovala z vladajočo antidemokracijo, zahvaljujoč se KD in njenim zaveznikom.

Občina bo morala vršiti bistveno funkcijo pri izdelovanju in uresničevanju deželnega načrta za gospodarski in socialni razvoj.

Zato komunisti predlagamo:

1. ustanovitev integralne proste cone, na osnovi zakonskega predloga, ki ga je postavil poslanec Vidali in o katerem bo moral parlament nujno razpravljati;
2. okrepitev cestnih in železniških zvez (sem spadata avtocesti Trst-Benetke in Videm-Trbiž, dvotirna železniška proga Trst-Benetke in pontebanska železniška proga); odpravo škandalozne politike odlašanja;
3. sprejem ukrepov in mednarodnih železniških sporazumov ter revizijo pogodbe s SET za to, da bo tržaška luka deležna enakih pogojev kot jih ima Hamburg;
4. čimprejšnjo zgraditev VII. pomola;
5. ustanovitev tržaške luške ustanove, ki jo predvideva posebni statut dežele, ki naj kot demokratičen organ upošteva gospodarske potrebe mesta, pravic delavcev in vlogo Trsta v mednarodni trgovini;
6. okrepitev pomorskih prog, trgovinske mornarice in razvoj področja IRI v Trstu (ladjedelnice Sv. Marka, Italsider) v okviru organske pomorske politike vlade — ki je bila do sedaj pomanjkljiva — in proti okrnjevanju nameram SET;
7. razširitev metanovoda in zgraditev termoelektrične centrale;
8. revizijo kriterijev dodeljevanja nakazil in demokratizacijo upravnega odbora rotacijskega sklada, zato da bodo tudi mala industrijska in obrtniška podjetja lahko deležna sredstev iz rotacijskega sklada;
9. načrt javnih ustanov, ki naj prilagodi Trst položaju mesta kot prestolnice dežele, mednarodne luke, industrijskega, trgovinskega in turističnega središča.

Za uresničitev težnje Tržačanov — demokratične in moderne občine, za razvoj Trsta v okviru dežele — je treba dati več glasov Komunistični partiji, ki se bori za resnični preokret v državi in Trstu, za mir, demokracijo, proti fašizmu.

Komunistični glas je glas, ki odloča, preokrene na levo ves položaj. Več glasov komunistom da bomo imeli na občini enotno in borbeno silo, ki bo sposobna vsiliti, s sodelovanjem meščanov, dejansko prenovitev občinske uprave!

(Iz volivnega programa)

12 kandidatnih list za občinske volitve v Trstu

Naša intervencija proti diskriminaciji zaradi slovenskega napisa na listi Lipe

Na letošnjih občinskih volitvah v Trstu bo nastopilo 12 volivnih list. Naša lista je bila predložena prva in bo zato naš volivni znak: srp, kladivo in helebarda na prvem mestu na glasovnici. Vrstni red nadaljnjih list je sledeč: KD, PSDI, nova fašistična skupina, independentisti, PSI, PLI, Skupna slovenska lista, MSI, PRI, monarhisti in Tolojevska independentistična struja.

Skupna slovenska lista je predložila volivni znak s slovenskim napisom, ki pa ga je volivna komisija zavrnila. Kasneje je prišlo do kompromisa. Sprejet je bil dvojezičen napis.

Vest, da je volivna komisija zavrnila slovenski napis je povzročil ogorčenje v demokratičnih vrstah. Odbor Skupne slovenske liste je objavil poseben protestni proglas. Tudi razne druge skupine so protestirale zaradi te diskriminacije.

Komunisti smo glede tega vprašanja zavzeli načelno stališče. Kljub temu, da je Skupna slovenska lista nam nasprotna lista, smo v diskriminaciji, ki je bila proti njej storjena, protestirali in zahtevali, naj se krivica popravi. O tem vprašanju je naš pokrajinski svetovavec Gombač predložil na seji pokrajinskega sveta posebno interpelacijo, v kateri je zahteval, naj predsednik pokrajinske uprave intervenira na pristojnem mestu. Omenjeni predsednik, ki je demokratijan pa se je izgovarjal, trdeč, da bi to pomenilo vmešavanje v zadeve, ki ne spadajo v delokrog pokrajinske uprave. S tem je še enkrat tudi on konkretno pokazal, kako demokratijani tolmačijo pravice Slovencev. Tega bi se morali zavedati tudi tisti slovenski politiki, ki podpirajo demokratijansko politiko.

Aktiv komunistov iz Nadiških dolin

Kot smo že bežno poročali, je bil v četrtek 27. septembra v St. Petru Slovenov aktiv komunistov iz Nadiških dolin. Aktivu je prisostvoval tudi sekretar videmske federacije tov. Baracetti. Ta je tudi podal obširno poročilo o sedanjem političnem položaju v Italiji in v svetu.

Na aktivu je bila tudi diskusija o težah za X. vsedrjavni kongres KPI. Diskusija je bila zelo plodna, saj so govorili številni tovariši. Vsi diskutanti so se strinjali s tezami, ki jih je pripravil CK za X. kongres.

Po diskusiji sta tovariša Petričič in Predan podala podrobnejše poročilo o razgovorih, ki jih je imela delegacija videmske federacije s predstavniki okrajnega komiteja ZKS med nedavnim obiskom v Novi Gorici, s predstavniki CK ZKS v Ljubljani in s predstavniki italijanske narodne manjšine v Kopru.

Prisotni tovariši so bili zelo zadovoljni z omenjenimi poročili in so izrazili željo, da bi prišlo v bodoče do tesnejših stikov med tovariši naše federacije in tovariši ZKS, zlasti v obmejnih krajih.

Na koncu je bilo sklenjeno, da se bo vršil kongres sekcij Nadiških dolin v soboto 13. oktobra.

Sporočilo uredništva

V zadnjem času se nekateri naši naročniki pritožujejo, da ne prejmejo lista, kljub temu, da so že pred časom poravnali naročnino. Pritožbe so prišle iz Gropade, Padrič in iz Gorice. Tem naročnikom sporočamo, da jim list redno dostavljamo. Čudimo se, da se list izgubi po pošti. Vsekakor pa prizadete naročnike prosimo, naj nam morebitne nerednosti nemudoma javijo, da bomo napravili potrebne korake pri poštni upravi. To lahko sporoče tudi po telefonu.

Ob tej priliki še enkrat vabimo tiste, ki niso še poravnali naročnine, naj to store čimprej. Tisk je namreč draga stvar in naša uprava potrebuje denar za redno izdajanje lista. Končno pa je naročnina tako nizka. Zato še enkrat prosimo: PORAVNAJTE NAROČNINO!

oo

Iz goriške pokrajine

Doberdobsko cesto bodo asfaltirali

Uspeh prizadevanj naših tovarišev

Končno se bo izpolnila težko pričakovana želja in dolgoletna zahteva prebivavcev Doberdoba! Goriški pokrajinski svet je na svoji zadnji seji sklenil, da bodo prihodnjo spomlad obnovili in asfaltirali cesto, ki vodi od Devetakov skozi Doberdoba v Selce pri Ronkih.

Omenjena cesta je zelo važna, saj med drugim povezuje Gorico z Gračem. Prav za prav je to najkrajša cesta med goriškim mestom in Gračem. Zato je na njej vedno dosti prometa.

Toda danes je ta cesta v obupnem stanju. Neštevilna motorna vozila in zlasti še vojaški kamjoni so jo tako razorali, da je na mnogih mestih ne le nevarna, marveč za motorna kolesa in bicikle dobesedno neuporabna. Nič čudnega, torej, da se je na njej zgodilo že več nezgod. Ni dolgo od tega, ko smo tudi v našem listu poročali o nezgodah.

Doberdobska občinska uprava je napravila potrebne korake na pristojnih mestih. Toda, tudi ona je dobivala vedno enak odgovor.

Letos poleti so naši tovariši v Do-

oo

Smrtna kosa

Smrtna kosa je v enem mesecu trikrat zamahnila nad malo okoliško vas Konkonel. Prejšnji teden je pokosila Gabrijelo Ferluga, zavedno ženo in mater. Pokojna je bila v vasi zelo poznana in priljubljena. To je potrdil tudi njen pogreb, katerega se je udeležilo poleg svojcev in sorodnikov tudi mnogo vaščanov in okoličanov.

Naj bo blagi pokojnici lahka domača gruda!

Sinu, hčerkam, vnukom in ostalim sorodnikom izrekajo vaščani svoje iskreno sožalje, kateremu se pridružuje tudi «Delo».

Volivni programi naših sekcij

Prosek - Kontovel

Komunisti sekcije Prosek - Kontovel so sprejeli naslednji krajevni volivni program:

- zgraditev novih stanovanjskih hiš za domačine;
- zgraditev otroškega igrišča;
- ustanovitev lekarne na Proseku;
- municipalizacijo avtobusne proge;
- zgraditev javnega kopališča in pralnice;
- ureditev vaških poti v obeh vaseh;
- zvišanje števila osebja za vzdrževanje in čiščenje cest;
- okrepitev javne razsvetljave.

Škedenj

Sekcija KPI v Škedenju obvezuje komunistične svetovavce, ki bodo 11. novembra izvoljeni v občinski svet, da se v njem zavzamejo za izpolnitev naslednjih potreb:

- okrepitev javne razsvetljave;

- zgraditev čakalnice na odhodni avtobusni postaji št. 29 v Škednju;
- razširitev ovinka na križišču ulic Carpineto - Giardini - Ratto Pilleria;
- razširitev ovinka pri hišni številki 99 v ul. Soncini;
- ureditev ulice S. Lorenzo in Selva ter uvedbo enosmernega prometa;
- tlakovanje ulic Pirandello in klanca E. Demarchi;
- pokritje odtočnega kanala nasproti železarne, med ulicama Giardini in Pontini.

Rojan

Sekcija KPI v Rojanu nalaga komunistom, ki bodo 11. novembra izvoljeni v občinski svet, da se v njem zavzamejo za:

- ustanovitev občinske izpostave v Rojanu;
- postavitev varovalne ograje pred osnovno šolo v Rojanu;
- zgraditev pokritega zelenjadnega trga v Rojanu;
- zgraditev čakalnice na odhodni postaji filovije št. 5 in avtobusa št. 28;
- razširitev ulice Moreri;
- popravilo poti, ki povezuje ulice Appiari z ul. Sara Davis, ulic Dei Mirti, Quarcie, Giusti, Appiari in Moreri do kapelice v Piščancih;
- postavitev javnega telefona v Piščancih;
- postavitev varnostnih verig proti burji od št. 125 v ul. Commerciale do avtobusnega postajališča.

Križ

Komunisti sekcije v Križu pa so sprejeli naslednji krajevni volivni program:

- zgraditev nove slovenske osnovne šole in otroškega vrtca;
- zgraditev novih stanovanjskih hiš za domačine;
- zgraditev športnega igrišča na kraju, ki so ga vaščani za ta namen že pred leti deloma uredili;
- zgraditev občinskega rektorija za otroke;
- zgraditev čakalnic na odhodnih avtobusnih postajah v Križu in na trgu Oberdan v Trstu;
- okrepitev javne razsvetljave;
- dokončno tlakovanje vseh vaških poti;
- ureditev kanalizacije pri javnem kopališču;
- prepoved nadaljnjega odprodajanja obale zasebnikom.

Opčine

Sekcija Komunistične partije - Opčine nalaga komunističnim svetovavcem, ki bodo 11. novembra izvoljeni v tržaški občinski svet, naj se v njem zavzamejo za:

- ureditev vseh vaških ulic, od katerih so mnoge v zelo slabem stanju in so približno take kot so bile pred 100 leti;
- okrepitev električne razsvetljave tako na glavnih

- kot na stranskih ulicah;
- zgraditev hiš z ljudskimi stanovanji za domačine in zlasti za tiste, ki 17 let po koncu vojne nimajo stanovanja in živijo v barakah;
- posredovanje občinske uprave za odplačilo razlaščnih zemljišč;
- postavitev dvojezičnih napisov in za zanimanje, da bo tudi na poštne uradu nameščen uradnik, ki bo obvladal slovenski jezik;
- znižanje tramvajskih tarif;
- ukrepe, ki naj imajo za cilj pospeševanje razvoja turizma;
- zgraditev javnih stranišč;
- ustanovitev podružnice za prvo pomoč.

Lužičkosrbska Domovina

(Nadaljevanje s 3. strani)

premeščali iz Lužice drugam, otroci so bili kaznovani, če so govorili svoj jezik, narodno-obrambno in kulturno delo Domovine je bilo na vsakem koraku ovirano. Lužičke Srbe so končno začeli imenovati srbsko govoreče Nemce in nacistični časniki so razglasili svetu, da so se Lužički Srbi, zadnji ostank Polabskih Slovanov, stopili z nemškim narodom. Marca 1937, leta je bila Domovina razpuščena. Nacistična oblast je prepovedala vse lužičkosrbske organizacije, zaplenila njihovo premoženje in prepovedala javno uporabo obeh lužičkosrbskih jezikov. Sledilo je sistematično preganjanje vseh zavednih ljudi v Lužici. Nacistom je bil trn v očeh tudi Srbski dom v Budyšin. ki ga je v letih 1896-1904 zidal s svojimi prispevki ves lužičkosrbski narod in je bil zato dom njegov ponos in simbol narodne enotnosti. Esesovske tolpe so dom tik pred koncem druge svetovne vojne požgale. Leta 1956 so ga Lužički Srbi na novo pozidali.

Po vojni je Domovina spet zaživela in se v novih razmerah lotila dela za obnovo lužičkosrbske kulture in življenja snloh. Postala je antifašistično-demokratska organizacija Lužičkih Srbov, ki je z Nacionalno fronto NDR skrbela za uničevanje ostankov nacizma in za razvijanje življenja v novih okvirih. Pred njo so se z vsakim dnem postavljale nove in nove naloge, poglavitna med njimi je bila pač preobrazba lužičkosrbskega človeka po vaseh in mestih, nič manjša skrb za novo, množično ljudsko kulturo. Domovini že vrsto let uspešno predseduje pisatelj Kurt Krjenc.

DELO
glasilo KPI
za slovensko narodno manjšino
Izhaja vsak petek
Urejuje uredniški odbor
Politični direktor: Marija Bernetič - Odgovorni urednik: Anton Mirko Kapelj - Uredništvo in uprava: Trst, ul. Capitolina 3, telef. 44-046/44-047.
Tiska: Tipografija Riva - Trst ul. Torrebianca 12.
Celoletna naročnina 1300 lir, polletna 700 lir. Poštni tekoči čekovni račun št. 11/7000.
Cena oglasov po dogovoru

Trgatev je že za nami. Vinogradniki imajo sedaj mnogo dela v kletih, čeprav je zaradi vremenskih nepriklj letošnji pridelek mnogo manjši kot po navadi. Na nekaterih področjih trgatve sploh ni bilo, saj je toča vse uničila, na mnogih področjih pa se je zaradi suše posušilo mnogo trt. Oblasti niso nudile prizadetim podpore